

تاریخ تحلیلی و سیاسی اسلام

از سال ۱۶ هجری تا سقوط بغداد و

سیره علمی، سیاسی و فرهنگی امامان معصوم(ع)

جلد ۲

دکتر علی اکبر حسنی

عضو هیأت علمی دانشگاه تهران

و مدیر گروه الهیات مجتمع آموزش عالی کشور

دفتر نشر فرهنگ اسلامی

فهرست

۱	نکاهی به گذشته تاریخ اسلام.....
۱	رجعت یا بازگشت به سن و روح جاملی.....
۵	نموداری از طرح کلی تاریخ اسلام در ادوار مختلف.....
۵	تاریخ اسلام را به چند دوره می‌توان تقسیم کرد.....
۹	تحلیلی از سیره امام حسین(ع).....
۱۰	امام حسین(ع) در قرآن.....
۱۱	هرماه پدر تا شهادت امیر المؤمنین(ع).....
۱۲	دوران امامت امام حسن(ع).....
۱۳	پس از شهادت امام حسن(ع).....
۱۴	حرکت سیاسی یا استپناح معاویه.....
۱۵	پاسخ امام به نامه معاویه.....
۱۶	اقدام فرهنگی امام حسین(ع) در عصر معاویه.....
۱۸	موانع و مشکلات معاویه برای ولی‌مهد ساختن بزید.....
۲۰	معاویه این ای سفیان.....
۲۲	اهداف معاویه.....
۲۲	کارنامه سیاه حکومت بزید.....

۲۷	حرکت امام به سوی مکه
۲۷	اعزام مسلم
۲۸	برخوردها و حوادث میان راه
۳۱	توجه سازشکارانه
۳۳	شهادت مسلم
۳۵	فلسفه انتخاب عمر سعد
۳۹	آغاز نبرد عاشورا
۴۱	آگاهی های غیبی امام حسین(ع) از وقایع
۴۴	فلسفه و علل قیام و نهضت
۴۷	چرا مردم با امام حسین(ع) همراهی نکردند
۴۸	دلایل دیگر
۵۰	تابعی قیام امام حسین(ع)
۵۲	اربعین
۵۴	زینب کبری(س)
۵۷	ام کلثوم کبری بنت امیرالمؤمنین علی(ع)
۶۰	جامعه شناسی کوفه
۶۲	ساختار کوفه و تشکّل سیاسی و اجتماعی آن
۶۸	کلمات ارزنده امام
۶۹	نمونه‌ای از اخلاق امام حسین(ع)
۷۰	لهرست خلفای اموی سفیانی و مروانی (و عبدالله بن زیبر)
۷۲	امام چهارم و اوضاع سیاسی، فرهنگی عصر او
۷۲	علی بن الحسین(ع) از ولادت تا شهادت پدر در واقعه کربلا
۷۵	بیماری مصلحتی!
۸۳	جو اختناق و خنقاں و احیاء اسلام از نو!
۸۵	امام(ع) از صفر شروع کرد
۸۹	نهضت توابین و مختار

فهرست مطالب

هفت	
۹۰	مختر و نهضت او
۹۱	پس از مرگ بزرگ
۹۳	سهاه خشیه
۹۴	مختر در هالهای از ابهام و اتهام
۹۶	شخصیت عبادی و زهد امام(ع)
۹۸	شخصیت علمی امام(ع)
۹۹	دانش گسترده امام چهارم(ع)
۱۰۲	آگاهی از وجود میکروب
۱۰۳	شکوه و عظمت امام
۱۰۴	عزت و اقتدار معنوی
۱۰۶	رساله حقوق پسر
۱۱۱	نقش سازندگی و تربیتی دعای امام
۱۱۳	مبازه سیاسی در پوشش دعا
۱۱۴	امام و ضرب سکه برای حفظ استقلال اقتصادی
۱۱۵	فرزندان امام چهارم(ع)
۱۱۶	نمونه‌ای از اخلاق آن حضرت
۱۱۷	قیام خونین زید
۱۲۰	ولید بن عبدالملک سال ۹۶ - ۸۶ ه
۱۲۱	سلیمان بن عبدالملک بن مروان
۱۲۴	پژوهشی در زندگی سیاسی، فرهنگی امام محمدبن علی(ع)
۱۲۶	احیاگر حدیث و سنت
۱۲۶	شیعه پایه گذار حدیث و تدوین سنت
۱۲۹	سافرت امام به شام
۱۳۱	مبازات امام با افکار صوفیانه و رهبانیت
۱۳۱	مبازات سیاسی امام باقر(ع)
۱۳۳	مبازه با افکار التقاطی و روایات جعلی بهود

۱۳۴	اعتقاد زید شهید به امامت امامان معموم(ع)
۱۳۶	مطلوب زیر از کلمات امام باقر(ع) است
۱۳۶	نگاهی به پدایش شیعه و تهمت رفض!
۱۳۸	رفض
۱۳۹	عمر بن عبدالعزیز سال ۱۰۱ - ۹۹ هـ
۱۴۲	بیزید بن عبدالملک سال ۱۰۱ تا ۱۰۵ هـ
۱۴۴	هشام بن عبدالملک، مروان سال ۱۲۵ - ۱۰۵ هـ
۱۴۵	ولید بن بیزید بن عبدالملک، سال ۱۲۶ - ۱۲۵ هـ
۱۴۶	بیزید بن ولید سال ۱۲۶ - ۱۲۵ هـ
۱۴۷	ابراهیم بن ولید جمادی الآخر سال ۱۲۶ تا ذیحجه سال ۱۲۶ هـ
۱۴۷	مروان حمار سال ۱۳۲ - ۱۲۸ هـ
۱۴۸	عوامل سقوط بنی امیه (حکومت هزار ماهه سیاه)
۱۵۰	نمونه‌ای از بدعت‌های معاویه که سرشق خلفای مروانی شد
۱۵۱	سازمان اداری و سیاسی دوران اموی
۱۵۳	طبقات اجتماعی
۱۵۴	محمد حنفیه و کیسانیه
۱۵۵	چگونگی انتقال خلافت به بنی عباس
۱۵۶	آغاز حکومت عباسیان
۱۵۹	فهرست خلفای بنی العباس در عراق
۱۶۲	امام صادق(ع)
۱۶۴	حرکت فکری، فرهنگی امام
۱۶۸	نمونه‌ای از مناظرات امام صادق(ع)
۱۷۱	دینه بریدن سرمیت
۱۷۲	کرامتی از امام
۱۷۳	مکتب علمی و کلامی
۱۷۴	برخی از شاگردان امام صادق(ع)

فهرست مطالب

۱۷۵	هشام بن سالم جوالیقی
۱۷۵	ابومحمد هشام بن حکم
۱۷۶	ابومحمد یونس عبدالرحمن
۱۷۸	خلاصه‌ای از کارهای امام صادق(ع)
۱۷۸	مبارزه با غلات
۱۷۹	دانش فراگیر امام صادق(ع)
۱۸۱	فرزندان امام
۱۸۱	زمینه پیدایش چهار مذهب اهل سنت
۱۸۲	ریشه اختلافات فکری و فقهی و رشد مذاهب!
۱۸۵	شرح حال اجمالي از ائمه چهارگانه اهل سنت
۱۸۸	نصرور دواییقی
۱۸۹	بنای بغداد و تدوین حدیث و تاریخ
۱۹۰	ابوسلم در هاله‌ای از ایهام
۱۹۳	قیام محمد و ابراهیم
۱۹۵	قیام به آفرید
۱۹۶	قیام سنباد در عصر منصور
۱۹۷	استاذسیس
۱۹۸	المقوع، نقابدار و سازنده ماه نخشب
۱۹۹	عاقبت شوم بر مکیان
۲۰۰	زنگی سیاسی، فرهنگی امام موسی بن جعفر(ع)
۲۰۲	وصیت سیاسی مخصوص امام صادق(ع)
۲۰۳	مناظره با هارون
۲۰۶	مباحثه جالب امام کاظم(ع) با ابوحنیفه
۲۰۷	برخورد های عقیدتی و سیاسی امام با هارون
۲۰۸	زندان های امام
۲۱۰	مبارزه و برخورد سیاسی دیگر

تاریخ تحلیلی و سیاسی اسلام

۲۱۱	زهد و عبادت امام موسی بن جعفر(ع)
۲۱۲	کلام امام
۲۱۲	فرزندان امام
۲۱۳	قیام حسین شهید فخر
۲۱۵	نگاهی کوتاه به زندگی سیاسی، فرهنگی امام رضا(ع)
۲۱۶	سیاست ویژه امام
۲۱۷	زندگانی سیاسی و فرهنگی امام رضا(ع)
۲۱۹	کرامات و خارق عادات
۲۲۱	علل دعوت مأمون از حضرت رضا(ع)
۲۲۳	برخوردها و موضع‌گیری سیاسی امام
۲۲۵	مسیر حرکت امام رضا
۲۲۷	اصحاب و پاران ویژه امام(ع)
۲۲۹	مهدی عباسی سال ۱۶۹ - ۱۵۸ هـ
۲۲۹	هادی عباسی سال ۱۷۰ - ۱۶۹ هـ
۲۳۰	هارون الرشید سال ۱۷۰ - ۱۹۳ هـ
۲۳۲	محمد امین سال ۱۹۸ - ۱۹۳ هـ
۲۳۳	ابوالعباس عبدالله الصالون سال ۲۱۸ - ۲۱۳ - ۱۹۳ (۱۹۸) هـ
۲۳۶	معتصم پسر هارون سال ۲۲۷ - ۲۱۸ هـ
۲۳۷	واشق بالله پسر معتصم سال ۲۳۲ - ۲۲۷ هـ
۲۳۷	مازیار (سرخ‌جامگان)
۲۳۹	خُرَّمدیتان
۲۴۰	انکار و عقاید آنان
۲۴۱	نهضت شعویه
۲۴۲	پژوهشی در زندگی سیاسی و فرهنگی امام نهم(ع)
۲۴۴	آگاهی و علم آن حضرت
۲۴۷	آزمایش امامت

فهرست مطالب

یازده

۲۴۹	تداوم سیاست‌های مأمون و ...
۲۵۱	ازدواج سیاسی!
۲۵۲	کرامت یا معجزه‌ای دیگر
۲۵۳	ماهیت خلفای هم عصر امام رضا(ع) و امام جواد(ع)
۲۵۵	ابوبکر و عمر برتر از پیامبر(ص)!
۲۵۶	دو مشکل اساسی و میراث علمی امام(ع)
۲۵۹	زندگی سیاسی، فرهنگی و اجتماعی امام هادی(ع)
۲۶۱	انقلاب فرهنگی امام هادی(ع)
۲۶۵	قضاؤت و رأی انقلابی امام هادی(ع)
۲۶۵	شیعه بودن، بزرگترین گناه!
۲۶۸	ابوساحق محمد معتصم بالله سال ۲۱۸ - ۲۲۷ هـ
۲۶۸	ادامه همان سیاست و جو خلقان، در عصر امام هادی(ع)
۲۷۰	متوکل
۲۷۱	علت جلب امام به سامراء؟
۲۷۲	بازی سیاسی!
۲۷۳	ادعای دروغی عجیب!
۲۷۷	مشکل اعتقادی، سیاسی حدوث و نقد قرآن
۲۸۰	احمد معتمد بن متوكل بن معتصم بن هارون
۲۸۲	زندگی سیاسی و فرهنگی امام حسن عسکری(ع)
۲۸۴	علت شهرت او به عسکری
۲۸۵	مشکلات امام عسکری
۲۸۶	آگاهی و زمینه‌سازی
۲۸۸	احتجاجات امام حسن عسکری(ع)
۲۸۹	علت استجابت دعای راهب
۲۸۹	برخورد امام(ع) با فیلسوف بزرگ عصرش
۲۹۱	اصحاب امام حسن عسکری(ع)

۲۹۵	امام مهدی (عج)
۲۹۷	امام دوازدهم محمد بن حسن عسکری «المهدی (عج)»
۲۹۹	ریشه اعتقاد به مهدی (عج) در سیره و سنت
۳۰۲	فهرست موضوعات این روابايات
۳۰۶	فلسفه طول عمر
۳۰۸	خلفای عباسی و معتمد در جستجوی امام دوازدهم
۳۱۰	دانستان جعفر کذاب
۳۱۱	مشروع بیان ابوالادیان!
۳۱۲	روایاتی که دال بر نیابت عام در غیبت کبری
۳۱۴	فلسفه غیبت
۳۱۵	فوايد دیگر
۳۱۶	علت غیبت
۳۱۶	دورنمای حکومت مهدی
۳۱۸	فرق منتب به شیعه در کتب تواریخ و ملل و نحل
۳۲۰	نواب و سفراء مهدی (عج)
۳۲۲	عوامل قوت و پیروزی و سپس ضعف و شکست عباسیان
۳۲۵	عوامل ضعف و شکست و سپس انقراض خلافت مقندر عباسی
۳۲۷	فتح اندلس و اسپانیا
۳۲۹	طبقات اجتماعی ساکنان اسپانیا
۳۲۹	فتح اندلس (اسپانیا)
۳۳۲	نتائج فتح اسپانیا
۳۳۴	عناصر عمده این فتوحات
۳۳۵	فاجعه‌ای که خلیفه اموی آفرید
۳۳۷	جنگ تورو پوآیته
۳۳۸	بلاط الشهداء
۳۳۹	حکومت امویان در اندلس

حکومت ملوک الطوایفی عمدۀ اندلس	۳۴۲
سرگذشت غبار آخرین زمامدار مسلمانان	۳۴۴
خلاصه فعالیت مسلمانان در اندلس	۳۴۷
تأثیر حکومت اسلامی بر اندلس	۳۵۰
عصر ترجمه	۳۵۱
زبان‌های سقوط	۳۵۳
قرطبه، بزرگترین مرکز فرهنگی اروپا	۳۵۶
حکومت و سازمان‌های اداری و	۳۵۷
مقایسه اندلس با کشورهای اروپایی (فرانسه) در آن عصر	۳۵۸
علل سقوط حکومت طولانی مسلمانان	۳۵۹
طولونیان	۳۶۲
اخنیدیان یا آل اخبد	۳۶۳
نهضت باطنی و باطنیان	۳۶۵
حکومت فاطمیان در مصر	۳۶۸
فاطمیان	۳۶۸
چگونگی ورود المهدی	۳۷۰
خلفای فاطمی	۳۷۱
طبقات وزیران	۳۷۳
نسب فاطمیان به فاطمه(س)	۳۷۴
انواع اتهام و علت آن	۳۷۴
اجداد نخستین فاطمیان، اداره	۳۷۵
عقاید کلامی و فلسفی اسماعیلیان	۳۷۶
موارد اختلاف	۳۷۷
نقش فاطمیان در تمدن و فرهنگ و علوم	۳۷۸
عوامل سقوط	۳۷۹
قراطمه	۳۹۲

۳۹۳	حکومت قرامطه در بحرین
۳۹۵	حکومت قرامطه در یمن
۳۹۵	قramطه ری
۳۹۶	قramطه هند
۳۹۷	عقاید و شرایع قرامطه
۳۹۸	علل شکست نهضت قرامطه
۴۰۰	حکومت اسماعیلیان الموت و شام از سال ۴۸۳ تا ۶۵۵ هـ
۴۰۱	اسلام در جزیره سیسیل (۴۸۴ هـ - ۲۱۲ هـ)
۴۰۲	جريدة فتح سیسیل
۴۰۳	سلسله اغليان يا اغالبه
۴۰۴	سلسله کلبیان
۴۰۵	غزنویان
۴۰۷	ایوبیان
۴۰۹	علویان طبرستان
۴۱۱	حکومت آل حمدان ۹۹ سال (از سال ۳۶۷ - ۲۹۳ هـ)
۴۱۲	سلطانین آل بویه = دیالمه
۴۱۳	عقاید و مذهب آنان
۴۱۵	عوامل این اتهام!
۴۱۸	احیاگران تشیع امامی
۴۲۲	آغاز کار
۴۲۵	سلجوقیان (۴۲۹ تا ۵۹۰ هـ)
۴۲۶	طغیل
۴۲۸	تعصب مذهبی
۴۲۹	اتابکان
۴۳۰	اتابکان دمشق (آل بوری) (سال ۵۴۹ تا ۴۹۷ مجری)
۴۳۰	اتابکان زنگی

F۳۲	عامل حمله مغول به ایران!
F۳۴	خوارزمشاهیان و قراختاییان
F۳۵	جنگیز و هلاکو
F۳۹	سقوط امپراتوری روم غربی (سال ۴۷۶ میلادی)
F۴۰	اروپا در قرون وسطی
F۴۱	سلسله کارولینی (CAROLINI GNS) امپراتوری کوچک
F۴۱	نظام فتووالیه
F۴۲	جنگ‌های صلیبی
F۴۵	علل و انگیزه جنگ‌های صلیبی
F۴۵	آغاز جنگ‌های صلیبی
F۴۶	جنگ دوم صلیبی
F۴۷	خدمت و خیانت قهرمان فاتح
F۴۸	احترام بیجا
F۴۹	جنگ سوم صلیبی
F۵۰	جنگ چهارم صلیبی
F۵۱	جنگ پنجم صلیبی
F۵۲	جنگ ششم صلیبی
F۵۳	جنگ هفتم صلیبی
F۵۴	جنگ هشتم صلیبی
F۵۵	جنگ نهم صلیبی
F۵۶	صالیک: آخرین دولت عربی و اسلامی در قرون وسطی
F۵۷	پامد حکومت خانهای مغول
F۵۸	حکومت ایلخانان و قیام سربداران
F۵۹	садات طبرستان، مرعشیان
F۶۰	خلافت امپراتوری عثمانی
F۶۰	ادوار تاریخ امپراتوری عثمانی

F72	دوره دوم
F74	عثمانی‌ها در برابر تیموریان
F79	کارهای مهم عثمانی‌ها
F80	فرهنگ و آداب عثمانی‌ها
F81	فهرست سلاطین عثمانی
F81	پیداشر صفویان و ریشه‌های آن
F84	نادرشاه افشار
F86	پیداشر و هایبت
F88	صهیونیزم
F90	وضعیت فعلی قدس شریف
F91	اماکن مذهبی در قدس
F97	فهرست منابع و مصادر (غیر از قرآن و نهج البلاغه)
۵۱۷	فهرست اعلام (اشخاص، جای‌ها، اقوام و قبایل).